

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA MAGLAJ
SLUŽBA ZA PRIVREDU, FINANSIJE/FINANCije
I RAZVOJ PODUZETNIŠTVA

INFORMACIJA
o stanju obrta, malog i srednjeg poduzetništva
na općini Maglaj

IZRADILA:
Služba za privredu, finansije/finansije
i razvoj poduzetništva

Maglaj, august 2023. godine

UVOD

Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva koristeći raspoložive izvore i svoju nadležnost je sačinila ovu Informaciju.

Pri izradi Informacije korišteni su sljedeći izvori:

- Zvanični podaci institucija Bosne i Hercegovine,
- Zvanični podaci institucija Federacije Bosne i Hercegovine,
- Zeničko-dobojskog kantona,
- Privredne komore Zeničko-dobojskog kantona,
- Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona,
- Agencije za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine,
- Federalnog zavoda za programiranje razvoja,
- Porezne uprave Federacije Bosne i Hercegovine,
- Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine,
- rezultati ankete provedene kod privrednih subjekata,
- informacije do kojih se došlo u svakodnevnom radu i u kontaktima sa vlasnicima radnji i direktorima privrednih subjekata,
- web portal bisnode.ba.

Prikupljanje podataka ograničeno je mnogim problemima vezanim za pravovremenost i obuhvat prikupljenih (dostavljenih) podataka.

Kao i u ranijem periodu faktori koji u znatnoj mjeri utiču na konačnu ocjenu stanja privrede idalje se ističu „stari“ problemi:

- Politička nestabilnost;
- Problemi pristupa kapitalu za investicije i obrtnom kapitalu;
- Otežano obezbjeđenje novih tehnologija;
- Nedostatak akreditovanih institucija i laboratorija za certificiranje proizvoda, postojeći laboratoriji djeluju lokalno, nemaju status nacionalnih laboratorija, jer nisu u skladu sa EN ili ISO normama (laboratorije za ispitivanje proizvoda od drveta, metala ili hrane);
- Teško se „osvajaju“ nova tržišta (zemlje EU, zemlje Zapadnog Balkana, Turska, zemlje Bliskog Istoka, ...);
- Nedovoljno stimulativan ambijent sa nivoa države Bosne i Hercegovine za investiranje u odnosu na šire okruženje, prvenstveno u odnosu na susjedne zemlje Hrvatsku, Srbiju i Makedoniju;
- Ulazak Republike Hrvatske u sistem Šengena i EURO zone;
- Ratni sukobi u Ukrajini i problemi porasta cijena sirovina i proizvoda na svjetskom tržištu;
- Problem “sive” ekonomije i rada „na crno“.

Bez obzira na činjenicu da je entitet Federacija BiH i država Bosna i Hercegovina nadležna za donošenje mjera makroekonomske politike, Općina Maglaj je svojim projektima, mjerama i intenzivnom saradnjom na lokalnom nivou nastojala privredni ambijent učiniti pogodnijim za poduzetnike i uopće za privredni razvoj.

Programom rada Općinskog vijeća Maglaj za mjesec septembar - oktobar 2023. godinu predviđena je izrada materijala „Informacije o stanju obrta, malog i srednjeg poduzetništva na općini Maglaj“.

Tokom prethodnih godina, u sklopu općinskih aktivnosti, realiziran je niz projekata koji su rezultirali poboljšanjem poslovnog ambijenta, među kojima se posebno ističu:

- Projekti ulaganja u infrastrukturu u poslovnim zonama, koje se nameću kao prostor za generisanje novih biznisa i izgradnju novih poslovnih hala i novog zapošljavanja.
- Start-up programi podrške mladim i potencijalnim poduzetnicima.
- Nove stimulatívne odluke Općinskog vijeća a odnose se na oblast poduzetništva.

Započete aktivnosti i projekti sa ključnim mjerama koje Općina poduzima na unapređenju stanja u oblasti obrta i uopće poduzetništva po svom karakteru su dugoročne, i njihovi efekti će biti vidljivi kroz ekonomska kretanja, stvarne pokazatelje i statističke podatke, tek u narednim godinama.

Privredna karta Općine Maglaj

- površina općine: 252,4 km²
- broj mjesnih zajednica: 20
- broj naseljenih mjesta 40
- ukupan broj stanovnika: 23.146
- stanovništvo (procjena sredinom godine) 22.220

Tabela 1. Nivo razvijenosti JLS u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Príhod od poreza na dohodak po 2022	Stepen zaposlenosti 2022	Kretanje stanovništva 2013-2022	Učćeće starog stanovništva 2022	Stepen obrazovanja radne snage 2022	Indeks 2022	Rang	Grupa
Breza	0,78	0,86	0,68	0,94	0,60	0,78	45	III
Doboj-Jug	1,25	1,59	1,05	1,21	1,05	1,23	8	II
Kakanj	0,83	0,73	1,02	1,11	0,87	0,90	31	III
Maglaj	0,59	0,74	0,92	1,03	0,73	0,78	43	III
Olovo	0,70	0,92	0,33	0,81	0,91	0,73	53	IV
Tešanj	0,90	1,30	1,29	1,19	0,87	1,10	14	II
Usora	0,46	1,27	0,84	0,97	1,15	0,91	27	III
Vareš	0,71	0,75	0,08	0,63	0,83	0,60	67	IV
Grad Visoko	0,84	1,15	0,94	1,00	0,98	0,97	21	III
Grad Zavidovići	0,45	0,50	0,91	1,07	0,87	0,73	52	IV
Grad Zenica	0,97	1,05	1,01	1,04	0,98	1,01	18	II
Žepče	0,32	0,72	1,02	1,14	0,90	0,78	44	III
ZENIČKO-DOBOJSKI	0,59	0,90	0,89	1,25	0,72	0,84	5	II

Tabela 2. Gustina naseljenosti po općinama u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Broj naseljenih mjesta	Površina općina u km ²	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Gustina naseljenosti
Breza	28	72,9	13.049	179,0
Doboj-Jug	2	10,2	4.054	397,5
Kakanj	106	377,0	36.488	96,8
Maglaj	40	252,4	22.220	88,0
Olovo	45	407,8	8.801	21,6
Tešanj	41	155,9	43.828	281,1
Usora	13	49,8	6.245	125,4
Vareš	85	390,1	7.341	18,8
Grad Visoko	88	230,8	38.456	166,6
Grad Zavidovići	47	556,4	34.457	61,9
Grad Zenica	83	558,5	107.705	192,8
Žepče	41	282,3	29.470	104,4
ZENIČKO-DOBOJSKI	619	3.344,1	352.114	105,3

Iz godine u godinu povećava se problem sa nedostatkom kvalitetne radne snage, dalje radno aktivno stanovništvo se smanjuje, i preduzeća se bore s teškoćama pronalazjenja kvalificiranog kadra.

Postoji neusklađenost ponude i potražnje za radnom snagom na tržištu.

Razloga za ovakve negativne trendove je više, kao prvi je veliki odliv radno sposobnog stanovništva: građevinske, metalske i sobračajne struke u zemlje EU, prvenstveno u Njemačku, Sloveniju, Hrvatsku, Austriju, Italiju i ostale zemlje EU.

Tabela 3. Radno aktivno stanovništvo (15-64 godine) u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Radno sposobno stanovništvo	% Radno sposobnog stanovništva
Breza	13.049	8.951	68,6
Doboj-Jug	4.054	2.868	70,7
Kakanj	36.488	25.230	69,1
Maglaj	22.220	15.481	69,7
Olovo	8.801	5.838	66,3
Tešanj	43.828	30.731	70,1
Usora	6.245	4.606	73,8
Vareš	7.341	4.755	64,8
Grad Visoko	38.456	26.042	67,7
Grad Zavidovići	34.457	24.052	69,8
Grad Zenica	107.705	73.126	67,9
Žepče	29.470	21.180	71,9
ZENIČKO-DOBOJSKI	352.114	242.860	69,0

Mjerenje stope zaposlenosti na području općine Maglaj, po procjeni Zavoda za programiranje razvoja Federacije BiH, je sljedeće:

- broj stanovnika sredinom 2022. godine na području općine Maglaj 22.220 što je manje za 157 stanovnika u odnosu na 2021. godinu,
- broj zaposlenih osoba je 4.245 i manje je za 5 u odnosu na 2021. godinu,
- broj radno sposobnog stanovništva je 15.481 i manji je za 136 osoba u odnosu na 2021. godinu,
- 7.671 lica je u kategoriji radne snage, manji je za 298 osoba u odnosu na 2021. godinu,
- stopa zaposlenosti je 27,4 % i viša je za 0,2 % u odnosu na 2021. godinu, i
- stopa aktivnosti je 49,5 % i manja je za 1,5 % u odnosu na isti period ranije godine.

Zbrini pregled po drugim općinama u ZE-DO kantonu dat je u tabelarnom pregledu.

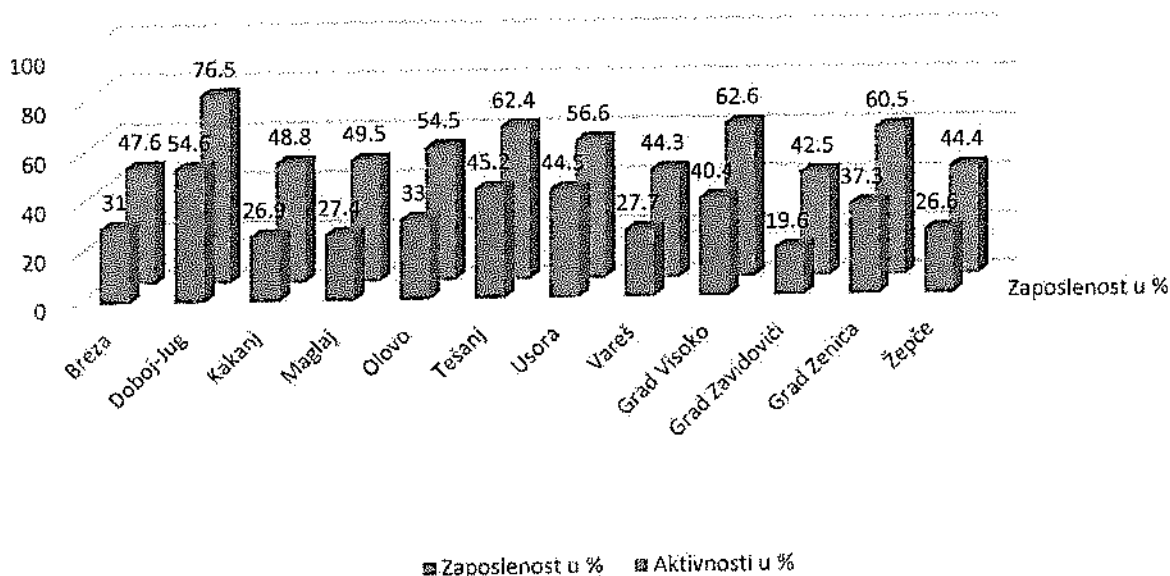
Tabela 4. Stepen zaposlenosti u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj zaposlenih po sjedištu poslodavca	Radno sposobno stanovništvo	Radna snaga	Stope	
					Zaposlenost u %	Aktivnosti u %
Breza	13.049	2.775	8.951	4.260	31,0	47,6
Doboj-Jug	4.054	1.565	2.868	2.193	54,6	76,5
Kakanj	36.488	6.777	25.230	12.314	26,9	48,8
Maglaj	22.220	4.245	15.481	7.671	27,4	49,5
Olovo	8.801	1.929	5.838	3.181	33,0	54,5
Tešanj	43.828	13.900	30.731	19.184	45,2	62,4
Usora	6.245	2.048	4.606	2.608	44,5	56,6
Vareš	7.341	1.317	4.755	2.106	27,7	44,3
Grad Visoko	38.456	10.511	26.042	16.308	40,4	62,6
Grad Zavidovići	34.457	4.725	24.052	10.225	19,6	42,5
Grad Zenica	107.705	27.307	73.126	44.217	37,3	60,5
Žepče	29.470	5.641	21.180	9.410	26,6	44,4
ZENIČKO- DOBOJSKI	352.114	82.740	242.860	133.676	34,1	55,0

Stopa registrovane zaposlenosti u ZDK u 2022. godini (zvanično registrovan broj zaposlenih u odnosu na radno sposobno stanovništvo) je iznosila 34,1% što je u odnosu na prethodnu godinu više za 0,6 % (stopa zaposlenosti u Federaciji BiH je iznosila 35,6%).

Grafikon 1) Stopa zaposlenosti i stopa aktivnosti stanovništva po općinama ZDK 2022

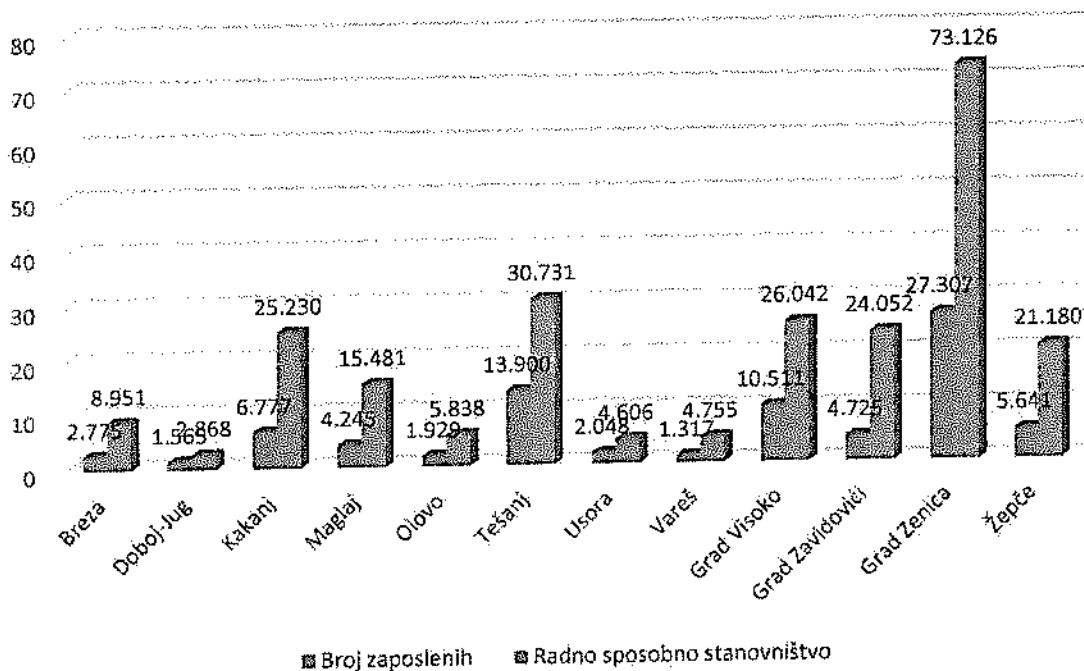
Stepen zaposlenosti po općinama/gradovima u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2021 i Federalni zavod za statistiku, 2022

Kada je u pitanju broj zaposlenih, u izvještajnom periodu broj zaposlenih u skoro svim općinama u kantonu je zadržan na nivou iz prethodne godine, a na grafikonu je prikazan uporedni pokazatelj prosječnog broja zaposlenih i radno sposobnog stanovništva.

Grafikon 2) Prosječan broj zaposlenih i radno sposobno stanovništvo po općinama ZDK 2022

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2021 i Federalni zavod za statistiku, 2022

U 2022. godini u Federaciji BiH prosječan mjesečni broj nezaposlenih lica je iznosio 289.912 što je manje za 21.767 lica ili 6,98% u odnosu na 2021. godinu.

Registrovana nezaposlenost u ZDK u 2022. godini je iznosila 50.936 lica što je manje za 3.607 lica ili 6,61% u odnosu na prethodnu 2021. godinu.

Broj nezaposlenih na području Zeničko-dobojskog kantona u ukupnom broju nezaposlenih u Federaciji BiH je iznosio 17,58%.

Najveći broj nezaposlenih lica registriran je u općinama Zenica (5,83%), Visoko (1,99%) i Kakanj (1,9%), dok je najmanji broj nezaposlenih osoba registrovan u općinama Doboju Jug (0,27%) i Usora (0,19%) od ukupnog broja nezaposlenih u Federaciji BiH.

Smanjenje broja nezaposlenih osoba zabilježeno je u svim općinama/gradovima u ZDK, tako da je u: Brezi (5,77%), Doboju Jug (5,70%), Kakanju (6,12%), Maglaju (7,87%), Olovo (8,10%), Tešanj (6,09%), Usora (3,11%), Vareš (10,34%), Gradu Visoko (7,75%), Gradu Zavidovići (6,63%), Gradu Zenica (6,22%) i Žepče (6,45%), u odnosu na prethodnu godinu.

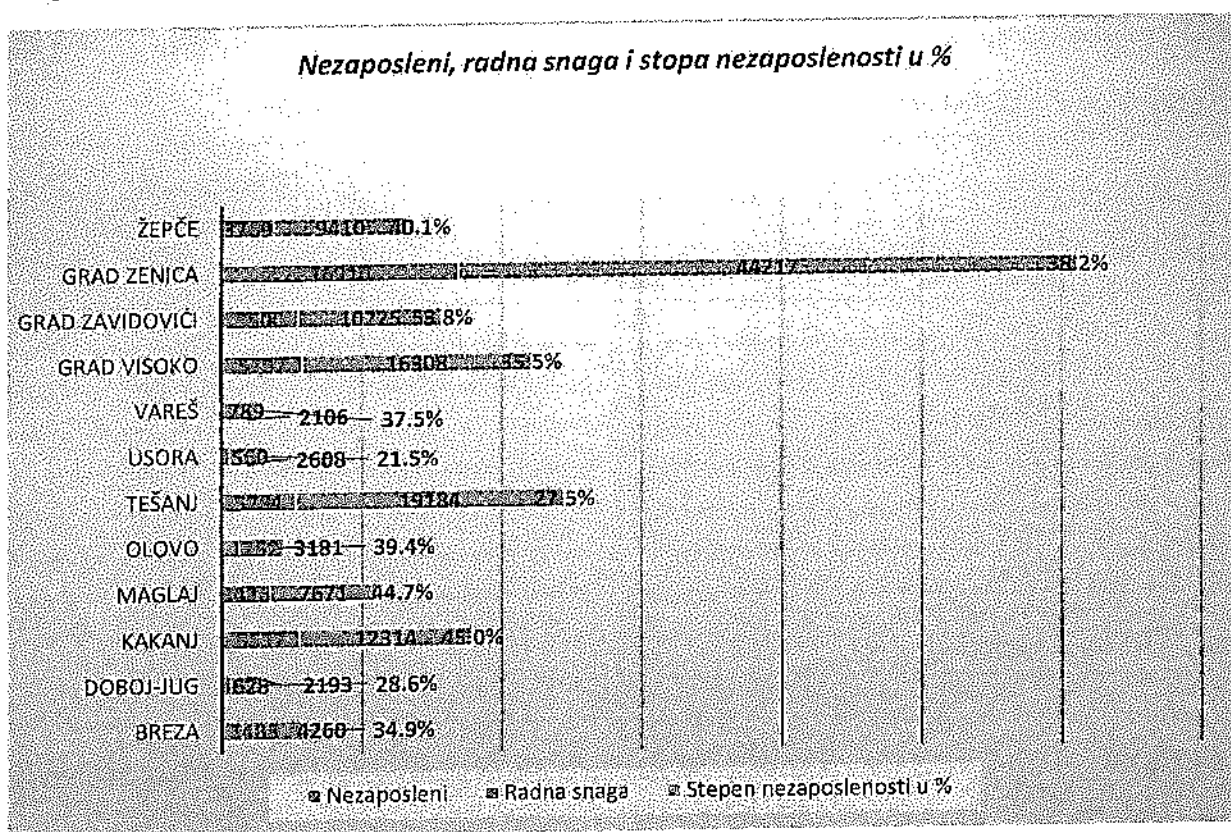
Stopa nezaposlenosti u ZDK u 2022. godini prema zvanično registrovanom broju nezaposlenih, u odnosu na radnu snagu iznosila je 38,1% što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1,8 % (stopa nezaposlenosti u Federaciji BiH je iznosila 35,1%).

U nastavku je dat i tabelarni pregled nezaposlenosti za općinu Maglaj i za općine u ZE-DO kantonu sa uporednim podacima.

Tabela 5. Stepenn nezaposlenosti u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Nezaposleni	Broj zaposlenih	Radna snaga	Stepenn nezaposlenosti u %
Breza	1.485	2.775	4.260	34,9
Doboj-Jug	628	1.565	2.193	28,6
Kakanj	5.537	6.777	12.314	45,0
Maglaj	3.426	4.245	7.671	44,7
Olovo	1.252	1.929	3.181	39,4
Tešanj	5.284	13.900	19.184	27,5
Usora	560	2.048	2.608	21,5
Vareš	789	1.317	2.106	37,5
Grad Visoko	5.797	10.511	16.308	35,5
Grad Zavidovići	5.500	4.725	10.225	53,8
Grad Zenica	16.910	27.307	44.217	38,2
Žepče	3.769	5.641	9.410	40,1
ZENIČKO-DOBOJSKI	50.936	82.740	133.676	38,1

Grafikon 3) Nezaposleni, radna snaga i stopa nezaposlenosti po općinama ZDK 2022

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2021 i Federalni zavod za statistiku, 2022

Ukupna zaposlenost na teritoriji općine obuhvaća zaposlene u poslovnim subjektima: pravnim osobama, obrtu i slobodnim profesijama i javnim ustanovama.

Stopa nezaposlenosti se izračunava tako što se broj nezaposlenih podijeli sa radno aktivnim stanovništvom (stanovništvo staro od 15 – 65 godina i pomnoži sa 100).

Tabela br. 6. Nezaposlenost prema stepenu stručnog obrazovanja na općini Maglaj u 2022. godini

Općina	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA								
	Svega	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Maglaj	3.426	124	6	622	0	8	1.128	108	1.430

Tabelarni pregled nezaposlenosti žena prema stepenu stručnog obrazovanja na području općine Maglaj.

Tabela br. 7. Nezaposlene žene prema stepenu stručnog obrazovanja na općini Maglaj u 2022. godini

Općina	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA								
	SVEGA	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Maglaj	2.199	82	2	440	0	2	611	48	1.014

Povećan je procenat učešća nezaposlenih žena u ukupnom iznosu nezaposlenih na području općine, a kao rezultat i odlaska stanovništva u inostranstvo.

Prosječna neto plaća u Maglaju u 2022. godini je iznosila **891 KM** i viša je za **96 KM** u odnosu na 2021. godinu, dok je prosječna neto plaća u ZE-DO kantonu iznosila 962 KM, i procentulano je iznosila 86 % od prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH.

Tabela br. 8. Prosječna neto plaća u Maglaju i u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Prosječna neto plaća	FBiH = 100 (% u odnosu na FBiH)
Breza	1.071	96
Doboj-Jug	789	71
Kakanj	1.216	109
Maglaj	891	80
Olovo	816	73
Tešanj	802	72
Usora	954	86
Vareš	1.146	103
Grad Visoko	797	72
Grad Zavidovići	894	80
Grad Zenica	1.084	97
Žepče	810	73
ZENIČKO-DOBOJSKI	962	86

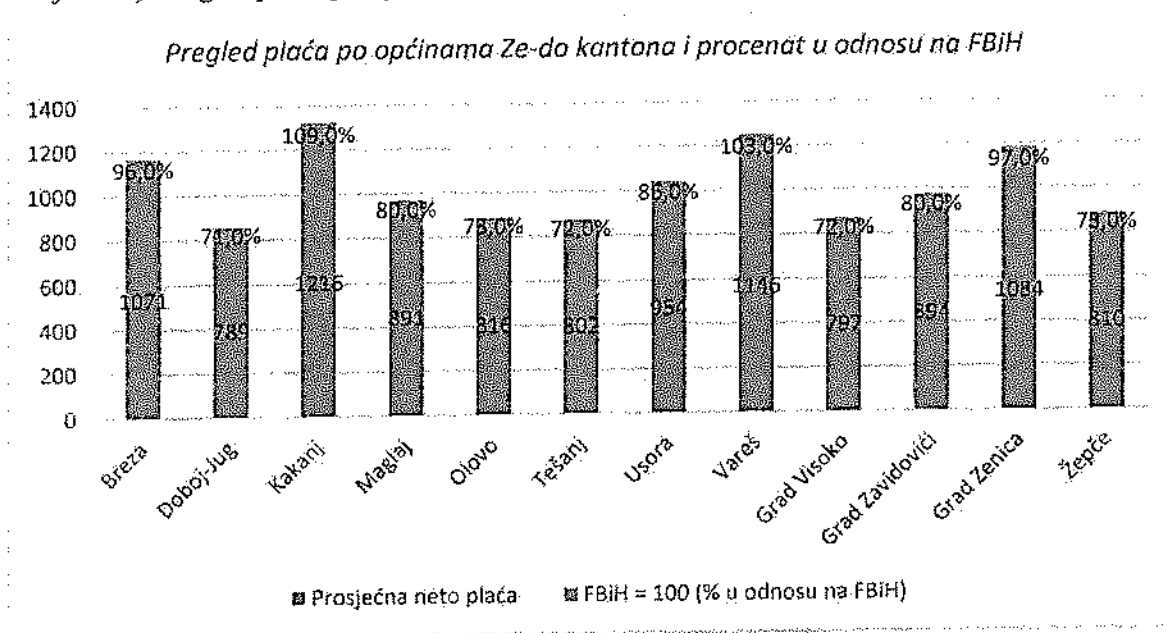
U Federaciji BiH u 2022. godini prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosila je 1.114 KM i viša je za 11,84% u odnosu na 2021. godinu.

U ZDK prosječna neto plaća iznosila je 962 KM što je više za 12,12% u odnosu na 2021. godinu, što je 86,35% u odnosu na prosjek Federacije BiH.

Povećanje prosječne mjesečne plaće zabilježeno je u svim općinama/gradovima u ZDK u odnosu na prethodnu godinu, tako da je u:

- Brezi (12,14%),
- Doboj Jug (11,91%),
- Kakanj (9,55%),
- **Maglaj (12,07%),**
- Olovo (5,70%),
- Tešanj (13,44%),
- Usora (13,17%),
- Vareš (32,33%),
- Grad Visoko (13,86%),
- Grad Zavidovići (10,10%),
- Grad Zenica (12,10%) i
- Žepče (12,50%).

Grafikon 4) Pregled plaća po općinama Ze-do kantona u 2022. godini

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2022

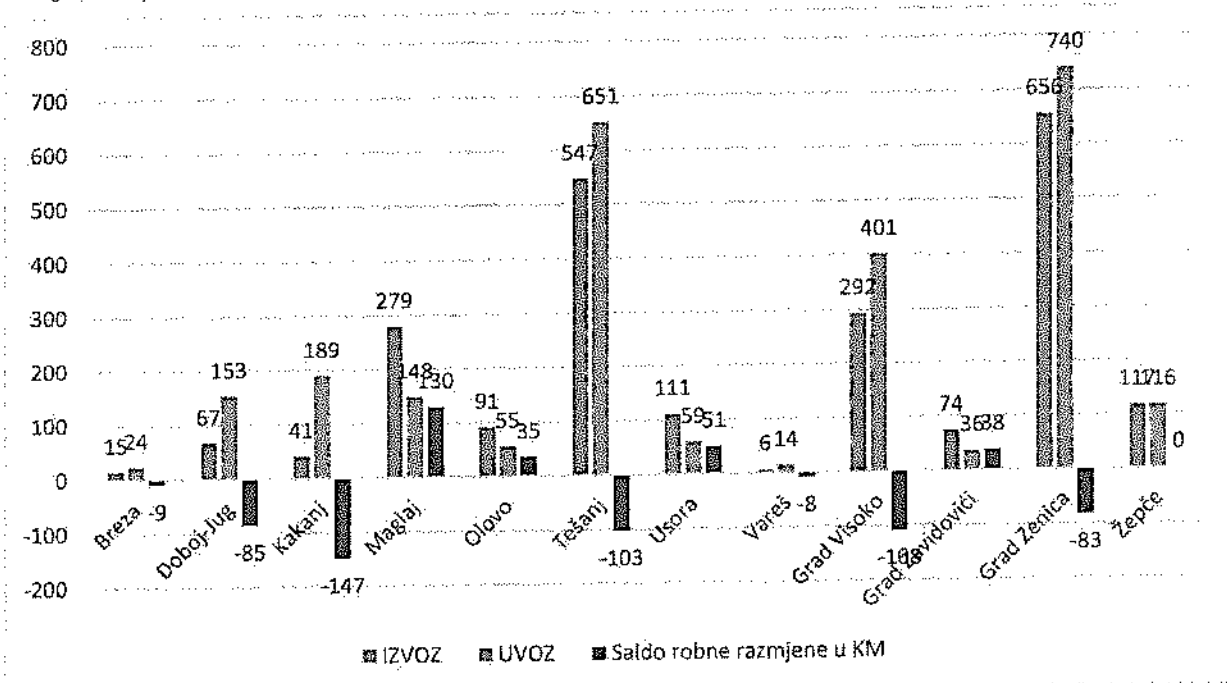
Kada je u pitanju vanjskotrgovinska razmjena za područje općine Maglaj u 2022. godini je iznosila izvoz **279.465.568 KM** što je za **68.503.545 KM** više u odnosu na raniju 2021. godinu, procentualno učešće u izvozu Federacije BiH 2,31 %, uvoz za područje općine Maglaj u 2022. godini je iznosio **148.992.235 KM** dok je u 2021. godini iznosio **65.091.807 KM**, procentualno učešće u uvozu za područje Federacije BiH 0,73 %, procentualna pokrivenost uvoza izvozom je **187,57 %** dok je u 2021. godini iznosila **324,10 %**, i saldo robne razmjene u 2022. godini je iznosio **130.473.333 KM** dok je u 2021. godni iznosio **145.870.215 KM**. U nastavku je dat tabelarni pregled vanjskotrgovinske razmjena po općinama u ZE-DO kantonu u 2022. godini.

Tabela br. 9. Vanjskotrgovinska razmjena ZE-DO kantona po općinama u 2022. godini

Općina	IZVOZ u KM	Učešće u izvozu u %	UVOZ u KM	Učešće u uvozu u %	Pokrivenost uvoza izvozom u %	Saldo robne razmjene u KM
	I-XII 2022	2022	I-XII 2022	2022		
Breza	15.662.410	0,13	24.912.171	0,12	62,87	-9.249.761
Doboj-Jug	67.927.074	0,56	153.381.210	0,75	44,29	-85.454.136
Kakanj	41.334.308	0,34	189.173.959	0,93	21,85	-147.839.651
Maglaj	279.465.568	2,31	148.992.235	0,73	187,57	130.473.333
Olovo	91.256.275	0,75	55.476.901	0,27	164,49	35.779.374
Tešanj	547.708.144	4,52	651.039.159	3,19	84,13	-103.331.015
Usora	111.022.967	0,92	59.075.371	0,29	187,93	51.947.596
Vareš	6.344.600	0,05	14.593.380	0,07	43,48	-8.248.780
Grad Visoko	292.880.910	2,42	401.743.830	1,97	72,90	-108.862.920
Grad Zavidovići	74.835.876	0,62	36.213.813	0,18	206,65	38.622.063
Grad Zenica	656.931.498	5,43	740.807.532	3,63	88,68	-83.876.034
Žepče	117.384.012	0,97	116.623.666	0,57	100,65	760.346
ZENIČKO- DOBOJSKI	2.302.753.642	19,02	2.592.033.226	12,71	88,84	-289.279.585

Dalje, kada je u pitanju vanjskotrgovinska razmjena po stanovniku, izvoz plus uvoz za područje općine Maglaj u 2022. godini je iznosio **428.457.802 KM** dok je u 2021. godini iznosio **276.053.830 KM**, izvoz po stanovniku općine Maglaj je iznosio **12.577 KM**, dok je uvoz po stanovniku iznosio **6.705 KM**, odnosno izvoz plus uvoz po stanovniku je iznosio **19.283 KM**.

Grafikon 5) Izvoz, uvoz i trgovinski bilans roba u mil. KM po općinama ZDK 2022

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, 2022

U nastavku je tabelarni pregled vanjskotrgovinske razmjena po stanovniku po općinama u ZE-DO kantonu u 2022. godini.

Tabela br. 10. Vanjskotrgovinska razmjena po stanovniku u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	IZVOZ + UVOZ (u KM)	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	IZVOZ po stanovniku (u KM)	UVOZ po stanovniku (u KM)	IZVOZ+UVOZ po stanovniku (u KM)
Breza	40.574.581	13.049	1.200	1.909	3.109
Doboj-Jug	221.308.283	4.054	16.756	37.835	54.590
Kakanj	230.508.267	36.488	1.133	5.185	6.317
Maglaj	428.457.802	22.220	12.577	6.705	19.283
Olovo	146.733.176	8.801	10.369	6.303	16.672
Tešanj	1.198.747.304	43.828	12.497	14.854	27.351
Usora	170.098.338	6.245	17.778	9.460	27.238
Vareš	20.937.980	7.341	864	1.988	2.852
Grad Visoko	694.624.739	38.456	7.616	10.447	18.063
Grad Zavidovići	111.049.688	34.457	2.172	1.051	3.223
Grad Zenica	1.397.739.030	107.705	6.099	6.878	12.977
Žepče	234.007.678	29.470	3.983	3.957	7.941
ZENIČKO-DOBOJSKI	4.894.786.868	352.114	6.540	7.361	13.901

Poreski prihodi na području općine Maglaj u 2022. godini su iznosili **4.007.650 KM** i viši su za 707.140 KM u odnosu na 2021. godinu, i po stanovniku su iznosili 180 KM, odnosno 61 % u odnosu na poreske prihode na nivou Federacije BiH. U nastavku je dat tabelarni pregled poreskih prihoda po općinama u ZE-DO kantonu u 2022. godini.

Tabela br. 11. Poreski prihodi u ZE-DO kantonu u 2022. godini

Općina	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Prihodi u KM	Prihodi/PC po stanovniku u KM	PRIHODI po stanovniku u KM FBiH = 100
Breza	13.049	3.130.360	240	81
Doboj-Jug	4.054	1.404.283	346	117
Kakanj	36.488	8.724.712	239	81
Maglaj	22.220	4.007.650	180	61
Olovo	8.801	1.823.626	207	70
Tešanj	43.828	11.293.001	258	87
Usora	6.245	919.193	147	50
Vareš	7.341	1.543.160	210	71
Grad Visoko	38.456	9.287.737	242	82
Grad Zavidovići	34.457	4.975.952	144	49
Grad Zenica	107.705	29.604.065	275	93
Žepče	29.470	3.313.135	112	38
ZENIČKO- DOBOJSKI	352.114	80.026.874	227	77

Prema podacima Porezne uprave Federacije BiH, u 2022. godini u Federaciji BiH, poreski prihodi svih kantona (porezi građana i porez na dohodak) iznosili su 637.387.444 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 20,19% (prihodi u 2021. godini su iznosili 530.286.789 KM). Poreski prihodi po stanovniku (prisutni broj stanovnika) u Federaciji BiH iznosili su 296 KM, dok je ranije iznosio 245 KM, i viši su za 20,81% u odnosu na prethodnu godinu.

U Zeničko - dobojskom kantonu u 2022. godini ostvareni su poreski prihodi u iznosu od 80.026.874 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 22,36%.

Najviši poreski prihodi ostvareni su u Zenici u iznosu od 29,6 miliona KM, a najniži u općini Usora u iznosu od 919.193 KM.

Poreski prihodi po stanovniku (prisutni broj stanovnika) u Zeničko dobojskom kantonu iznosili su 227 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 22,70% i što je 77% u odnosu na prosjek Federacije BiH.

Najviši poreski prihodi po stanovniku ostvareni su u općini Doboj-Jug u iznosu od 346 KM, a najniži u općini Žepče u iznosu od 112 KM.

Tabela br. 12. Registrirana cestovna motorna i priključna vozila na području općine Maglaj prema godinama starosti u 2022. godini

STAROST VOZILA	UKUPNO	MOTOCIKLI	PUTNIČKA VOZILA	AUTOBUSI	TERETNA VOZILA	OSTALA VOZILA
do 1 godine	32	5	11	-	9	7
1-2	41	9	13	-	13	6
3-5	103	13	52	-	34	4
6-10	474	16	334	-	118	6
11-15	1.225	27	1.071	5	115	7
15+	4.386	72	3.969	20	232	93
UKUPNO MAGLAJ	6.261	142	5.450	25	521	123

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2022

Tabela br. 13. Radio stanice/postaje na području ZDK 2022

Općine/gradovi	Radio stanice/postaje	Emitirani program u satima	Govorni program u satima	Muzički program u satima	Zaposleni
Breza	1	8.760	1.460	7.300	-
Grad Zenica	1	8.760	4.599	4.161	-
Kakanj	1	8.760	2.235	6.525	6
Maglaj	1	8.760	2.110	6.650	1
Olovo	1	9	3	6	2
Tešanj	3	8.900	4.344	4.556	8
Usora	1	8.760	4.153	4.607	2
Vareš	1	8.760	2.369	6.391	2
Ukupno	10	61.469	21.272	40.197	21

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2022

Tabela br. 14. TV stanice/postaje na području ZDK 2022

Općine/gradovi	Televiziske stanice/postaje	Emitirani program (u satima)	Govorni program (u satima)	Muzički program (u satima)	Zaposleni u Radio i TV stanicama koje imaju zajedničke službe
Grad Zenica	1	8.819	8.381	438	10
Kakanj	1	6.467	5.648	819	23
Maglaj	1	7.850	6.603	1.247	3
Tešanj	1	5.874	4.093	1.781	5
Ukupno	4	29.010	24.726	4.284	41

Izvor: Federalni zavod za statistiku, 2022

Kada je riječ o broju registriranih/odjavljenih radnji i obrta u navedenom periodu, osnovane su ukupno 62 radnje/obrti (obrt, trgovine, ugostiteljske, zanatske, uslužne i druge), dok je u istom periodu prestao sa radom 60 samostalne radnje/obrti od čega je 31 iz oblasti zanatskih i ostalih djelatnosti, 20 iz oblasti trgovine i 9 iz oblasti ugostiteljstva.

Veći broj odjava i u 2023. godini je rezultat zahtjeva i nastavka saradnje sa Poreznom ispostavom Maglaj iz ranijeg perioda a koji su u skladu sa članom 37. stav 1. tačka m) novog Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/21) i drugim relevantnim propisima. Općina rješava po službenoj dužnosti u postupku prestanka obavljanja obrta po sili zakona i donosi rješenja kojim se ukidaju odobrenja za obavljanje djelatnosti koje se nevide kao aktivne u Poreznoj ispostavi Maglaj.

Kada je riječ o stanju broja registrovanih privrednih subjekata (d.o.o.) i registriranih djelatnosti u okviru istih u toku 2022. i 2023. godine ostvareno je povećanje za 17 nova privredna subjekta i poslovne jedinice u okviru istih. Na području općine Maglaj ukupno je registrovano 1.015 poslovnih subjekata, od čega je 346 pravnih lica, 218 podružnica u sastavu pravnih lica i 451 obrtnik - radnje, 5 Javnih preduzeća i ustanova, 2 Zemljoradničke zadruge, 7 Udruženja poljoprivrednika i 1 Asocijacija udruženja poljoprivrednika.

Broj preduzeća na 1.000 stanovnika općine Maglaj je 45,7 dok je u istom periodu ranije godine isti iznosio 44,9.

Podrška i razvoj privrede i poduzetništva u vrijeme inflatorne krize izazvane ratnom situacijom u Ukrajini, odvijala se u stalnom prilagođavanju novim izmjenjenim uvjetima, istraživanju, predlaganju i stvaranje što povoljnijeg ambijenta za privređivanje, privlačenju investitora, bržu i efikasniju uslugu pravnim i fizičkim licima iz oblasti privrede i poduzetništva.

Kada govorimo o finansijskim institucijama, na području općine Maglaj trenutno posluje 5 (pet) banaka:

- Privredna banka Sarajevo,
- Sparkasse Bank,
- Unicredit Zagrebačka banka,
- ASA Banka, i
- Turkish-Ziraat Banka kao „Cash desk“ isturena poslovna jedinica za Maglaj u okviru Kombinata "Natron-Hayat".

Mikrokreditne organizacije sa 7 (sedam) poslovnih jedinica, i to:

- "LOK" doo - Poslovna jedinica Maglaj;
- "MI-BOSPO" doo - Poslovna jedinica Maglaj;
- "EKI" doo - Poslovna jedinica Maglaj;
- "LIDER" doo - Poslovna jedinica Maglaj;
- "MIKROFIN" doo - Poslovna jedinica Maglaj;
- "PARTNER" doo - Poslovna jedinica Maglaj;
- "SUNRISE" doo - Poslovna jedinica Maglaj.

Na području općine rade i 4 (četiri) mjenjačnice:

- Delić Azra „AZRA“ ul Viteška, Maglaj
- "HIFA-OIL 1" doo. Liješnica bb, Maglaj
(u sklopu Benzinske pumpe "HIFA-OIL" d.o.o. Podružnica Maglaj)
- "HIFA-OIL 2" doo. ulica Prvog marta br. 1 Maglaj, (u sklopu Benzinske pumpe "HIFA-OIL" d.o.o. Tešanj – Podružnica Maglaj)
- Hadžić Nermina „Ermina“ Autobuska stanica Maglaj, i

Na području općine radi i 15 društava iz oblasti osiguranja:

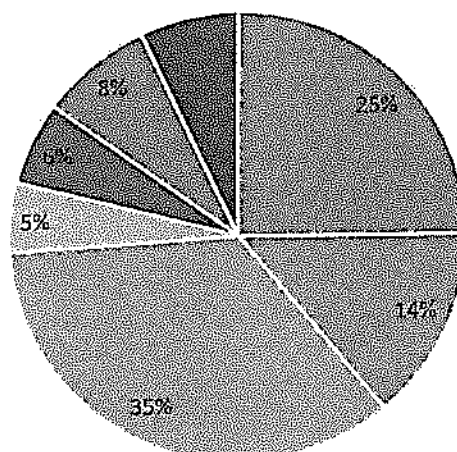
- "AURA OSIGURANJE" dd
- "ASA OSIGURANJE" dd
- "BRČKO GAS OSIGURANJE" doo
- "CAMELIA OSIGURANJE" dd
- "CENTRAL OSIGURANJE" dd
- "CROATIA OSIGURANJE" doo
- "EUROHERC OSIGURANJE" dd
- "GRAWE OSIGURANJE" dd
- "SARAJEVO OSIGURANJE" dd
- "TRIGLAV BH OSIGURANJE" dd
- "PREMIUM OSIGURANJE"
- "MIKROFIN" dd
- "VIDRA S" doo
- "WIENER OSIGURANJE" dd
- "ADRIATIC OSIGURANJE" dd

Generalno kada je riječ o registraciji privrednih subjekata radi se o „živom“ procesu, gdje se registruju privredne djelatnosti a i odjavljuju djelatnosti, tako da se radi o aktivnostima i procesima koji zahtijevaju stalni nadzor i praćenje istih u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji definišu ovu oblast.

Od ukupnog broja registrovanih djelatnosti na području općine Maglaj:

- trgovinskih djelatnosti procentualno 25 %,
- proizvodne djelatnosti procentualno 14 %,
- uslužne i ostale djelatnosti procentualno 35 %,
- građevinarstvo procentualno 5 %,
- ugostiteljstvo i turizam 6 %,
- saobraćajnih djelatnosti 8 % i
- poljoprivredne djelatnosti 7 %.

Grafikon 6) Pregled broja registriranih djelatnosti po procentima učešća

■ trgovina ■ proizvodnja ■ uslužne djelatnosti ■ građevinarstvo
■ ugostiteljstvo ■ saobraćaj ■ poljoprivreda

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

Tabela br. 15. Registrirani poslovni subjekti prema područjima klasifikacije djelatnosti (KD) BiH, stanje 31.12.2022. godine

Općina Maglaj	Ukupno	Područja djelatnosti																				
		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U
Pravne osobe	346	8	2	45	-	2	22	59	34	6	7	1	1	14	4	23	15	9	26	68	-	-
Jedinice u sastavu	218	2	-	9	3	-	2	70	6	11	2	27	-	3	4	7	15	7	29	21	-	-
Obrti/Radnje	451	63	-	66	6	1	24	124	43	43	4	4	-	19	7	-	1	7	2	37	-	-

Opis područja djelatnosti:

A - Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov

B - Vađenje ruda i kamena

C - Prerađivačka industrija

D - Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

E - Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda; gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

F - Građevinarstvo

G - Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala

H - Prijevoz i skladištenje

I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)

J - Informacije i komunikacije

K - Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja

L - Poslovanje nekretninama

M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti

N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti

O - Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje

P - Obrazovanje

Q - Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite

R - Umjetnost, zabava i rekreacija

S - Ostale uslužne djelatnosti

T - Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe

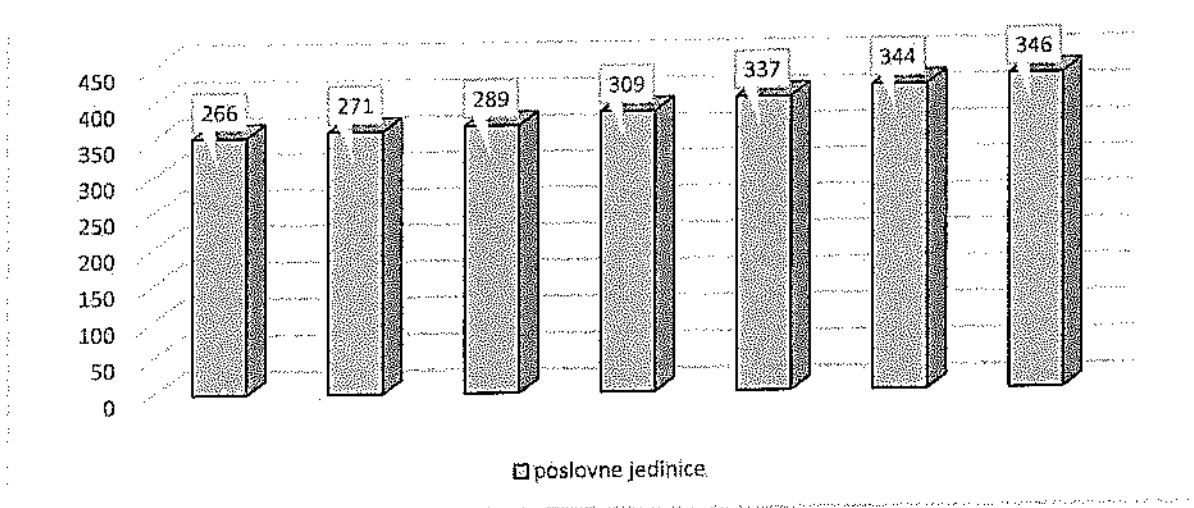
U - Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa

Tabela br. 16. Broj registrovanih privrednih društava na području općine Maglaj za period 2017-2023. godina, sa brojem registriranih poslovnih jedinica

PRIVREDNA DRUŠTVA (d.o.o. i d.d.)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ukupan broj privrednih društava (d.o.o. i d.d.)	266 privredna društva	271 privredna društva	289 privredna društva	309 privredna društva	337 privredna društva	344 privredna društva	346 privredna društva

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

Grafikon 7) Struktura privrednih društava sa brojem registriranih poslovnih jedinica na području općine Maglaj u periodu 2017-2023. godina:

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

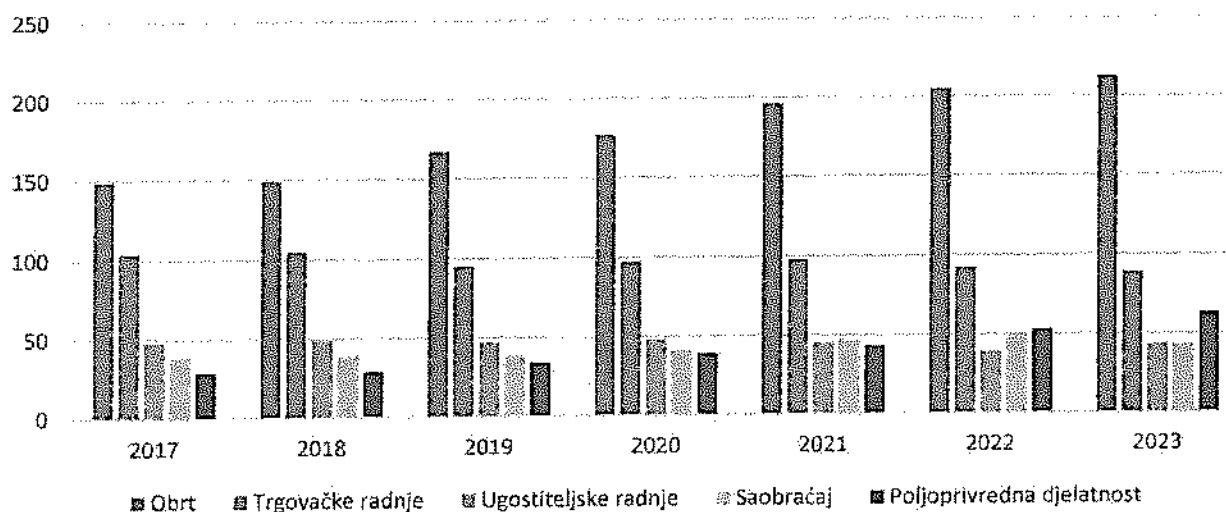
Tabela br. 17. Broj registrovanih obrta i radnji na području općine Maglaj period 2017-2023. godina

RADNJE / OBRT	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obrt i srodne djelatnosti	149	149	167	177	196	205	213
Trgovačke radnje	104	105	95	97	98	92	89
Ugostiteljske radnje	48	49	47	48	45	39	43
Saobraćaj	39	39	38	41	47	50	43
Poljoprivredna djelatnost	29	29	34	39	43	53	63
Ukupan broj obrta i radnji	369	371	381	402	429	439	451

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

Grafikon 8) Struktura poduzetnika – obrtnika na području općine Maglaj u periodu 2017-2023. godina prema djelatnosti sa prikazom trenda rasta broja obrta na općini:

Pregled registriranih obrta i radnji 2017-2023 godina

Izvor: Služba za privredu, finansije/finansije i razvoj poduzetništva

U prilogu je dat tabelarni pregled broja preduzeća po pregledu za pravna lica, podružnice, obrt-radnje i pregled broja preduzeća po glavi stanovnika za područje ZE-DO kantona.

Tabela br. 18. Struktura poslovnih subjekata u ZE-DO kantonu (stanje 31.12.2022.)

Općina	Stanovništvo (procjena sredinom godine)	Broj preduzeća				Broj preduzeća na 1000 stanovnika
		UKUPNO	Pravna lica	Podružnice u sastavu pravnih lica	Fizička lica obrtnici	
Breza	13.049	666	229	158	279	51,0
Doboj-Jug	4.054	403	169	98	136	99,4
Kakanj	36.488	1.567	520	351	696	42,9
Maglaj	22.220	1.015	346	218	451	45,7
Olovo	8.801	424	171	106	147	48,2
Tešanj	43.828	2.817	1.070	533	1.214	64,3
Usora	6.245	388	178	92	118	62,1
Vareš	7.341	463	169	114	180	63,1
Grad Visoko	38.456	3.299	972	554	1.773	85,8
Grad Zavidovići	34.457	1.355	484	288	583	39,3
Grad Zenica	107.705	5.935	2.068	1.457	2.410	55,1
Žepče	29.470	1.466	584	363	519	49,7
ZENIČKO-DOBOJSKI	352.114	19.798	6.960	4.332	8.506	56,2

Na području općine rezervirano je 10 Poslovno-industrijskih zona, i to:

1. Poslovna zona Liješnica 1
2. Poslovna zona Liješnica 2
3. Poslovna zona „Južni dio Maglaj“ (kod gradskog stadiona)
4. Poslovna zona Kosova
5. Poslovna zona Čakalovac
6. Poslovna zona Jelovac-Tukovi
7. Poslovna zona Misurići
8. Poslovna zona Moševac
9. Poslovna zona Novi Šeher
10. Poslovna zona Poljice

Ovih 10 zona su u suštini prostori rezervirani za poslovna ulaganja, međutim kao ozbiljne poslovno - industrijske zone se nameću Misurići, Liješnica i Novi Šeher.

Finansiranje infrastrukturnih ulaganja u poslovno industrijske zone vrši se vlastitim sredstvima Budžeta Općine Maglaj, a kao donatori u prvom redu se nameću: Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta Mostar, Ministarstvo za privredu ZE-DO kantona, UNDP BiH, USAID BiH, i druge domaće i međunarodne organizacije koje daju podršku razvoju privrede na lokalnom nivou.

U skladu sa Odlukom Regionalnog savjeta BFC mreže od 20.6.2019. godine službeno je potvrđeno da Općina Maglaj ispunjava kriterije Programa certifikacije općina i gradova sa povoljnim poslovnim okruženjem u jugoistočnoj Evropi prema važećem BFC SEE Standardu, Edicija III.

Obrti u oblasti poljoprivrede – registracija poljoprivredne djelatnosti

U porastu je broj novoregistriranih radnji - obrta kao srodne djelatnosti u oblasti obavljanja poljoprivredne djelatnosti, i trenutno je registrirano 63 obrta u poljoprivredi.

U konkretnom slučaju, poljoprivreda se registruje kao obrtnička radnja i ima sva prava i obaveze kao i svaki drugi privredni subjekat registriran za obavljanje privrednih djelatnosti.

Razlog za ovakav primjetan porast broja registriranih radnji u oblasti poljoprivrede je i taj što je u zadnjih nekoliko godina kontinuiran porast broja RPG i RK na području općine, da se sve više poljoprivrednih proizvođača profiliraju u ozbiljne proizvođače poljoprivrednih proizvoda, i da je normalan slijed rasta i razvoja poljoprivrednog gazdinstva registracija poljoprivredne djelatnosti kao obrta ili privrednog društva.

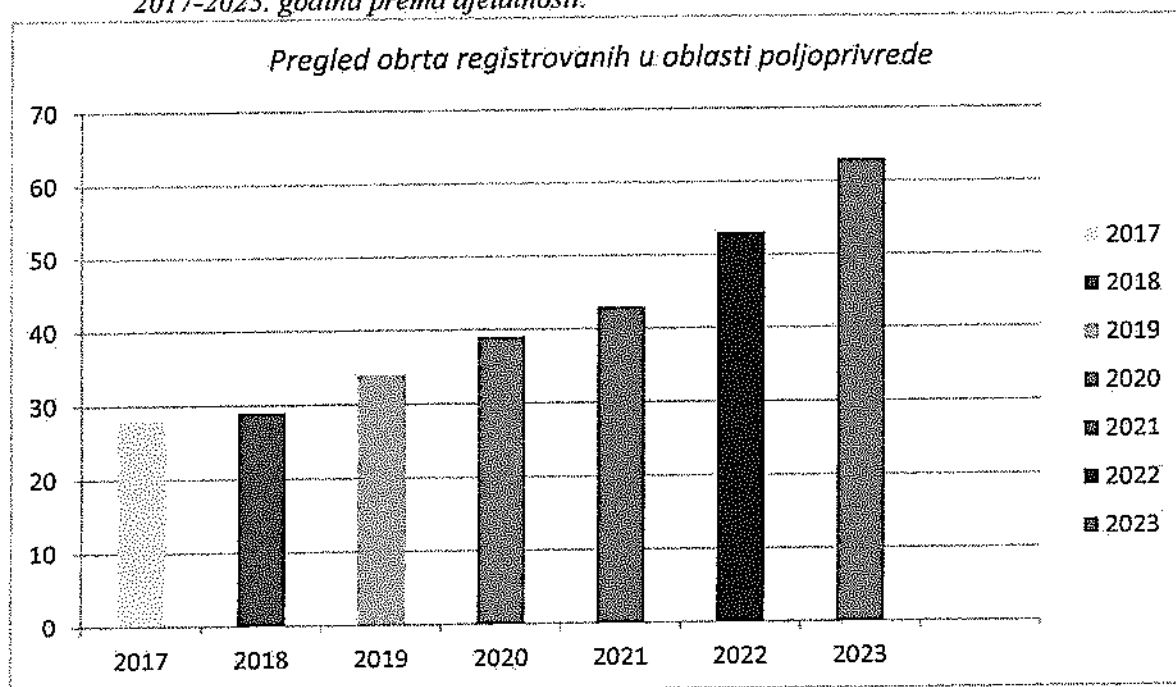
U nastavku je dat tabelarni pregled registracije obrta kao poljoprivredne djelatnosti na području općine Maglaj u periodu 2017 – 2023. godina.

Tabela br. 19. Broj registrovanih poljoprivrednih djelatnosti – obrti na području općine Maglaj za period 2017-2023. godina

Poljoprivreda OBRT	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poljoprivredna djelatnost registrirana kao obrta	28	29	34	39	43	53	63

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

Grafikon 9) Pregled poduzetnika – obrtnika na području općine Maglaj u periodu 2017-2023. godina prema djelatnosti:

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

Područje općine Maglaj raspolaže sa:

- 5.451 ha ukupno obradivog zemljišta, i
- 14.723 ha šuma

Osnivanjem Zemljoradničkih zadruga i Udruženja poljoprivrednika, odnosno udruživanjem rada i osnovnih sredstava rada članova zadruga i udruženja, plan je postići organizovanu poljoprivrednu proizvodnju i povećanje obima proizvodnje.

Na osnovu takvih usmjerenja na području općine registrovane su 2 Zemljoradničke zadruge:

- ZZ "Agrar-Šeher" Novi Šeher, Maglaj, i
- ZZ "KULA" p.o. Maglaj, Strupina bb, Novi Šeher, Maglaj

takođe je registrovano i 7 Udruženja građana poljoprivrednih proizvođača:

- UG "Bistrica" Maglaj; UG "Jedinstvo" Maglaj; UG "Cow-How" Maglaj; UG "Pčelar" Maglaj; UG "Agrar" Maglaj; UG "Agro-Liješnica" Maglaj; Udruženje za uzgoj i zaštitu sitnih životinja „Maglaj“ Maglaj.

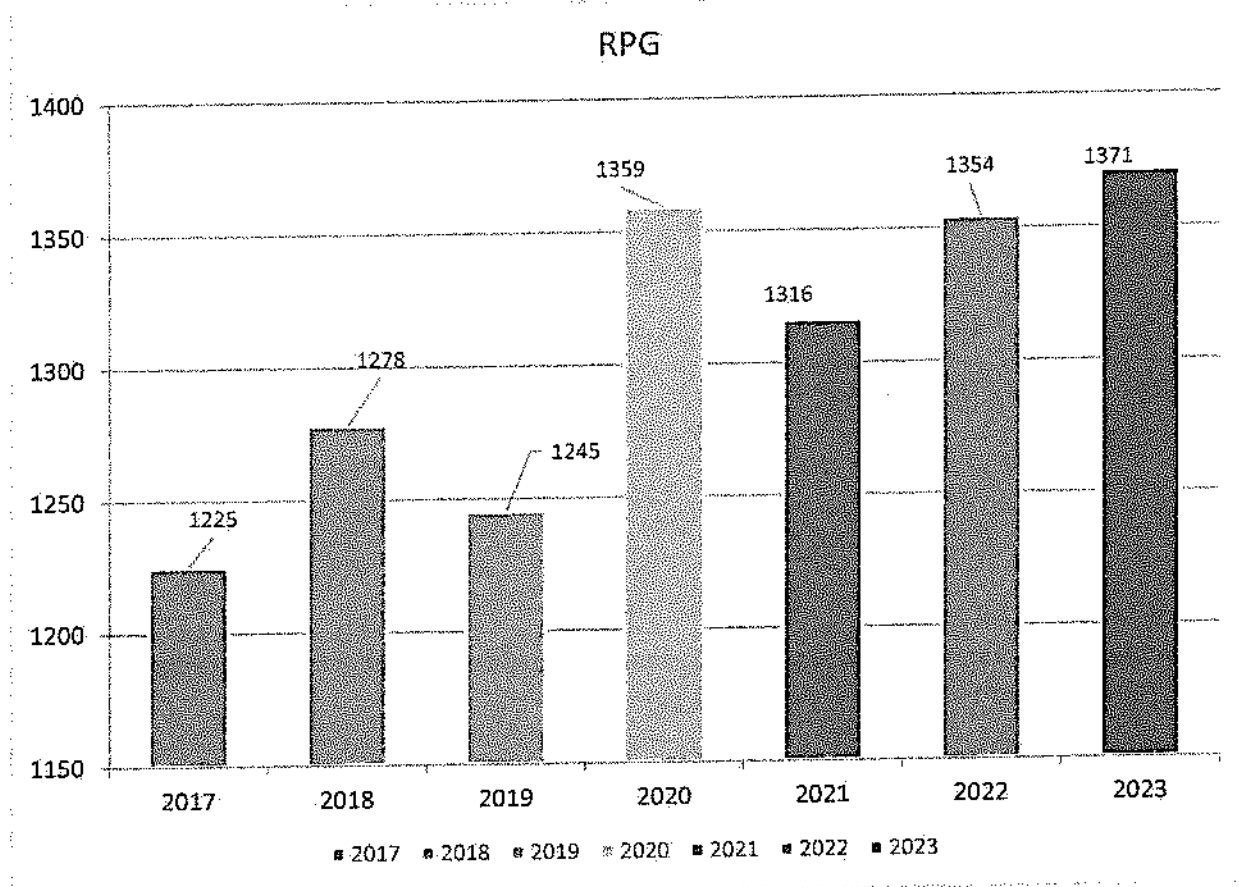
Općina Maglaj na nivou godine, kroz razne vrste poticaja, izdvaja značajna sredstva za podsticaj poljoprivredi, za 2023. godinu su planirana sredstva u iznosu od 195.000 KM za sufinansiranje poljoprivredne proizvodnje.

Tabela br. 20. Registar poljoprivrednih gazdinstava (RPG) i Registar klijenata (RK) po godinama na području općine Maglaj za period 2017-2023. godina

Godine	2017		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Redni broj	RPG	RK	RPG	RK	RPG	RK	RPG	RK	RPG	RK	RPG	RK	RPG	RK
Broj RPG i RK po godinama	1218	7	1271	7	1237	8	1350	9	1279	37	1312	42	1322	49
Ukupan broj RPG i RK	1225		1278		1245		1359		1.316		1354		1371	

Izvor: Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva

Grafikon 10) Pregled poljoprivrednih gazdinstava (RPG) i Registar klijenata (RK) po godinama na području općine Maglaj za period 2017-2023. godina

Za bolje razumjevanje prilika u oblasti poljoprivrede potrebno je izvršiti pregled poljoprivrednih površina po kategorijama, na području Maglaja.

Tabela br. 21. - Poljoprivredna površina po kategorijama korištenja u ZE-DO kantonu 2022.

Općina	Ukupno	Obradiva površina					Pašnjaci	Ribnjaci	Trstici i bare
		Svega	Oranice i bašte	Voćnjaci	Vinogradi	Livade			
Breza	3.101	2.831	1.531	370	0	930	270	0	0
Doboj-Jug	626	606	516	52	0	38	20	0	0
Kakanj	12.873	11.305	3.289	1.510	0	6.506	1.568	0	0
Maglaj	9.373	7.344	5.509	1.150	0	685	2.029	0	0
Olovo	10.744	7.730	2.893	135	0	4.702	3.013	0	1
Tešanj	9.756	9.220	7.752	696	0	772	536	0	0
Usora	3.766	3.313	2.977	205	2	130	448	0	5
Vareš	8.830	7.510	1.770	442	0	5.298	1.320	0	0
Grad Visoko	22.619	21.857	5.787	1.104	0	14.966	762	0	0
Grad Zavidovići	12.400	10.400	6.700	1.200	0	2.500	2.000	0	0
Grad Zenica	16.615	15.437	6.359	1.818	0	7.260	1.178	0	0
Žepče	4.822	3.445	1.612	812	37	984	1.377	0	0
ZENIČKO-DOBOJSKI	115.524	100.997	46.695	9.494	38	44.770	14.521	0	6

Tabela br. 22. - Oranice, bašte i vrtovi u ZE-DO kantonu u ha u 2022. godini

Općina	Oranice, bašte i vrtovi (u ha)					
	Ukupno obradivo	Obradeno	Ostalo na oranicama	Ugari	Neobrađene oranice i bašte	Neobrađeno zemljište (%)
Breza	1.450	1.418	32	0	0	0,0
Doboj-Jug	516	515	0	0	1	0,2
Kakanj	3.163	1.805	51	1.307	0	0,0
Maglaj	5.539	928	58	11	4.542	82,0
Olovo	2.893	97	3	0	2.793	96,5
Tešanj	7.795	5.705	17	600	1.473	18,9
Usora	3.275	3.244	8	3	20	0,6
Vareš	1.776	194	13	0	1.569	88,3
Grad Visoko	5.752	5.153	120	47	432	7,5
Grad Zavidovići	6.804	2.288	79	437	4.000	58,8
Grad Zenica	6.352	2.984	157	0	3.211	50,6
Žepče	1.690	1.316	373	0	1	0,1
ZENIČKO-DOBOJSKI	47.005	25.647	911	2.405	18.042	38,4

Od strateških dokumenata, u Općini Maglaj usvojeni su sljedeći dokumenti:

- "Strategija razvoja općine Maglaj za period 2021 - 2027. godina",
- „Strategija razvoja turizma i turističkih potencijala na općini Maglaj za period 2019 – 2024. godina“.

Kada se govori o kupovnoj moći stanovništva svakako neizostavno je uraditi analizu broja i visine penzija koje se isplaćuju na području općine. U prilogu su dati osnovni podaci o broju i visini penzija uporedivi sa iznosima i brojem na nivou ZE-DO kantona.

Tabela br. 23- Broj penzionera, iznos penzija i vrste penzija u ZE-DO kantonu, decembar 2022.godine

Općine	Vrste mirovine / penzije						Ukupan broj Penzioneri	Ukupan iznos Iznos penzija
	Starosne		Invalidske		Obiteljske			
	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos		
Breza	1.708	1.065.698	271	124.513	900	416.799	2.879	1.607.010
Doboj-Jug	488	240.387	132	54.810	314	124.407	934	419.604
Kakanj	3.784	2.533.070	424	192.176	2.072	947.232	6.280	3.672.478
Maglaj	1.923	963.470	368	157.729	1.088	456.898	3.379	1.578.097
Olovo	1.146	607.456	221	101.691	662	290.077	2.029	999.224
Tešanj	3.266	1.620.614	673	277.058	1.642	650.193	5.581	2.547.865
Usora	281	136.145	68	25.830	186	84.319	535	246.293
Vareš	1.093	600.401	161	73.625	625	280.280	1.879	954.306
Grad Visoko	4.173	2.327.436	1.083	499.749	2.111	988.951	7.367	3.816.136
Grad Zavidovići	3.154	1.523.817	915	393.117	1.753	735.817	5.822	2.652.751
Grad Zenica	13.037	7.818.019	2.787	1.283.658	5.566	2.576.713	21.390	11.678.390
Žepče	2.161	1.125.032	518	220.906	1.380	568.066	4.059	1.914.004
ZENIČKO-DOBOJSKI	36.214	20.561.545	7.621	3.404.862	18.299	8.119.752	62.134	32.086.158

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje

Zbrini tablearni prikaz daje mogućnost upoređivanja sa primanjima po osnovu isplaćenih penzija u okruženju, kao i za upoređivanje po ovoj vrsti primanja na područje ZDK kantona.

Tabela br. 24. - Prosječne penzije u ZE-DO kantonu, decembar 2022. godine (u KM)

Općina	Broj zaposl. na 1 penzionera	Ukupna prosječna penzija	Prosječna starosna penzija	Prosječna invalidska penzija	Prosječna obiteljska penzija
Breza	1,0	558,18	623,94	459,46	463,11
Doboj-Jug	1,7	449,26	492,60	415,23	396,20
Kakanj	1,1	584,79	669,42	453,24	457,16
Maglaj	1,3	467,03	501,02	428,61	419,94
Olovo	1,0	492,47	530,07	460,14	438,18
Tešanj	2,5	456,52	496,21	411,68	395,98
Usora	3,8	460,36	484,50	379,85	453,33
Vareš	0,7	507,88	549,32	457,30	448,45
Grad Visoko	1,4	518,00	557,74	461,45	468,48
Grad Zavidovići	0,8	455,64	483,14	429,64	419,75
Grad Zenica	1,3	545,97	599,68	460,59	462,94
Žepče	1,4	471,55	520,61	426,46	411,64
ZENIČKO-DOBOJSKI	1,3	516,40	567,78	446,77	443,73

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje

PROJEKAT „Start-Up“ BIZNIS

Općina Maglaj je u 2022. godini u skladu sa usvojenim „Programom utroška sredstava - poticaj u zapošljavanju mladih poduzetnika za 2022. godinu“ objavila Javni poziv za odabir kandidata za pokretanje start-up biznisa u okviru Projekta „STARTER“ 2022.

Predmet Javnog poziva je bio odabir kandidata za pokretanje start-up biznisa u okviru Projekta „Starter 2022. – Edukativni program za poboljšanje mogućnosti samozapošljavanja“, s ciljem promovisanja poduzetničkog duha i poboljšanja vještina kod mladih i nezaposlenih osoba, kako bi se generisale nove poslovne ideje, pružila podrška razvoju novih preduzeća i otvaranju novih radnih mjesta.

Program odabira kandidata za start-up trening, obuhvatao je takmičenje u sticanju potrebnih znanja i vještina iz poduzetništva, pisanje vlastitih poslovnih planova i mogućnost učestvovanja u takmičenju za najbolje poslovne ideje. Općina Maglaj kao glavni finansijer Projekta osigurala je finansijsku podršku za 10 najbolje ocjenjenih takmičara po 3.000,00 KM, uz uslov registracije samostalnog biznisa na području općine Maglaj. Međutim jedan aplikant je odustao zbog zdravstvenih razloga u porodici, tako da je ukupno podržano 9 aplikanata.

Isplata sredstava po dobijanju rješenja izdatih od strane Službe za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva za obavljanje navedenih djelatnosti, odobrena je za sljedeće mlade poduzetnike:

1. Džafić Armin (Tujnica) – obrt - Javni prijevoz roba i tereta;
2. Smajlović Vahdeta (Maglaj-grad) - ugostiteljstvo – Palančikara;
3. Ahmetbegović Armin (Stari grad Maglaj) – obrt - Studio na masažu i njegu tijela;
4. Donlić Ervin (Maglaj-grad) – obrt - Studio na masažu i njegu tijela;
5. Bradarić Nejra (Liješnica) - trgovina - Trgovina;
6. Begović Iris (Maglaj-grad) - d.o.o. - Produženi boravak i edukacija djece;
7. Memišević Alen (Maglaj) - obrt – poljoprivreda;
8. Blagojević Milenka (Krsno Polje) - obrt - poljoprivreda;
9. Čaluk Selma (Bočinja) - obrt - poljoprivreda.

Zbog ličnih razloga kandidat Mašić Sabiha Poljice, Maglaj, podnijela je zahtjev za sporazumni raskid ranije potpisanog ugovora za podršku pokretanja start-up biznisa i odustala je od zahtjeva za registraciju djelatnosti koja joj je bila odobrena.

Tako da je ukupno odobreno 9 ugovora za registraciju samostalnog biznisa na području općine Maglaj. Svi kandidati su izvršili registracije svojih djelatnosti i Općina Maglaj je istima uredno isplatila novčana sredstva podrške predviđena Budžetom Općine za 2022. godinu.

U pripremi su dva zajednička projekta u saradnji Općine Maglaj i USAID-a, i to:

- Start-up podrška zapošljavanju članova marginaliziranih grupa kod registracije privrednih djelatnosti, sufinansiran od strane Općine Maglaj i USAID-a, i
- zajednički Fond „Dijaspora Invest“ kod finansiranja privrednih aktivnosti u povezivanju maglajske dijaspore i lokalnih privrednika.

PROGNOZE RASTA EKONOMIJE BOSNE I HERCEGOVINE

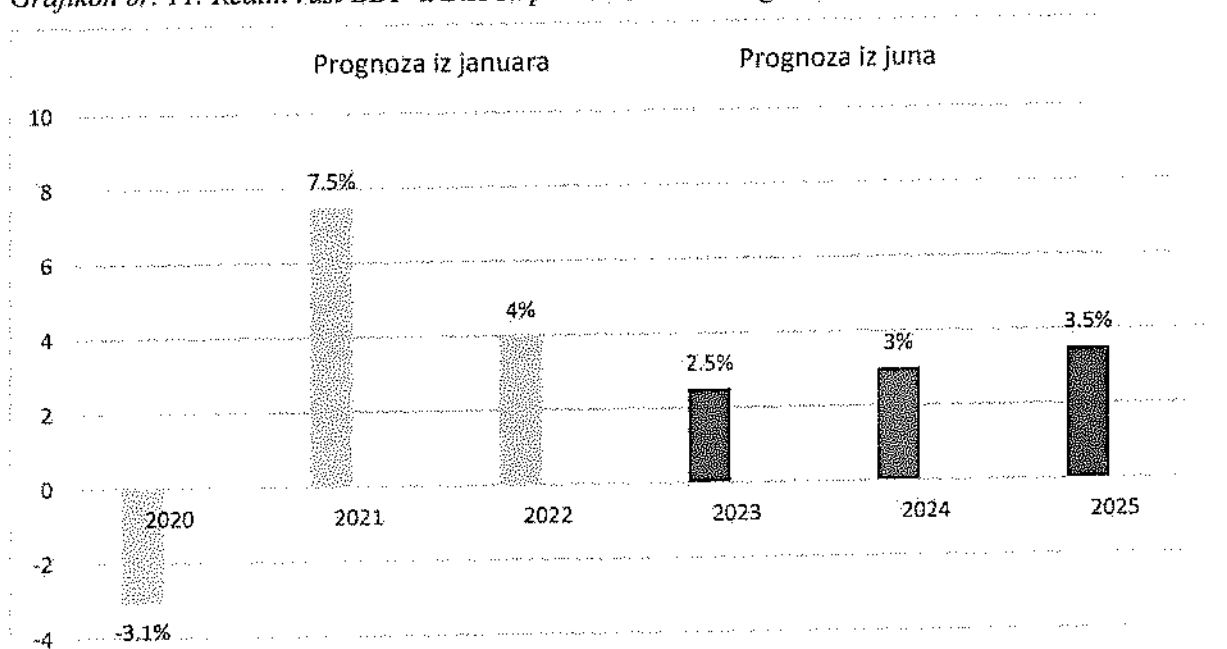
Da će ekonomija Bosne i Hercegovine rasti i u ovoj godini, ali manjim intenzitetom nego u prošloj godini potvrdila je Svjetska banka i u svom izvještaju juni 2023. godine. Za razliku od januarskih prognoza, ovaj put Svjetska banka revidirala je prognozu ekonomskog rasta Zapadnog Balkana na više.

U 2023. godini očekuje se ekonomski rast BiH od 2,5 posto, navodi se u izvještaju Svjetske banke, čime je zadržana prognoza iz januara.

S druge strane, Svjetska banka je revidirala procjene ekonomskog rasta za 2022. godinu. Tako je u januaru Svjetska banka procijenila da je ekonomija BiH u prošloj 2022. godini rasla 4 posto, međutim sada navodi da se procjenjuje da je ekonomski rast iznosio 3,9 posto.

Za naredne dvije godine prognoze su nešto optimističnije. Tako se u 2024. očekuje rast od 3 posto, a u 2025. rast od 3,5 posto što je također u skladu s januarskim prognozama.

Grafikon br. 11. Realni rast BDP-a BiH za period 2023-2025. godina

Izvor: Svjetska banka

Tokom predavljanja Redovnog ekonomskog izvještaja za Zapadni Balkan u aprilu 2023. godine, rečeno je da se očekuje da će u narednom periodu rast u BiH biti nastavljen vođen investicijama, ali u velikoj mjeri i potrošnjom i to naročito privatnom potrošnjom. Također da je došlo do smanjenja nezaposlenosti, međutim, i dalje je zabrinjavajuća visoka stopa inflacije, koja je prisutna u svim zemljama Zapadnog Balkana.

U 2022. godini od marta do oktobra inflacija u BiH je bila najviša u regionu, da bi od oktobra počeo trend smanjenja. Prosjek je u 2021. godini iznosio 2 procentna poena, dok u 2022. godini dolazi do značajnog skoka koji pokazuje prosjek od 14 procentnih poena, navedeno je tokom prezentacije izvještaja u Sarajevu.

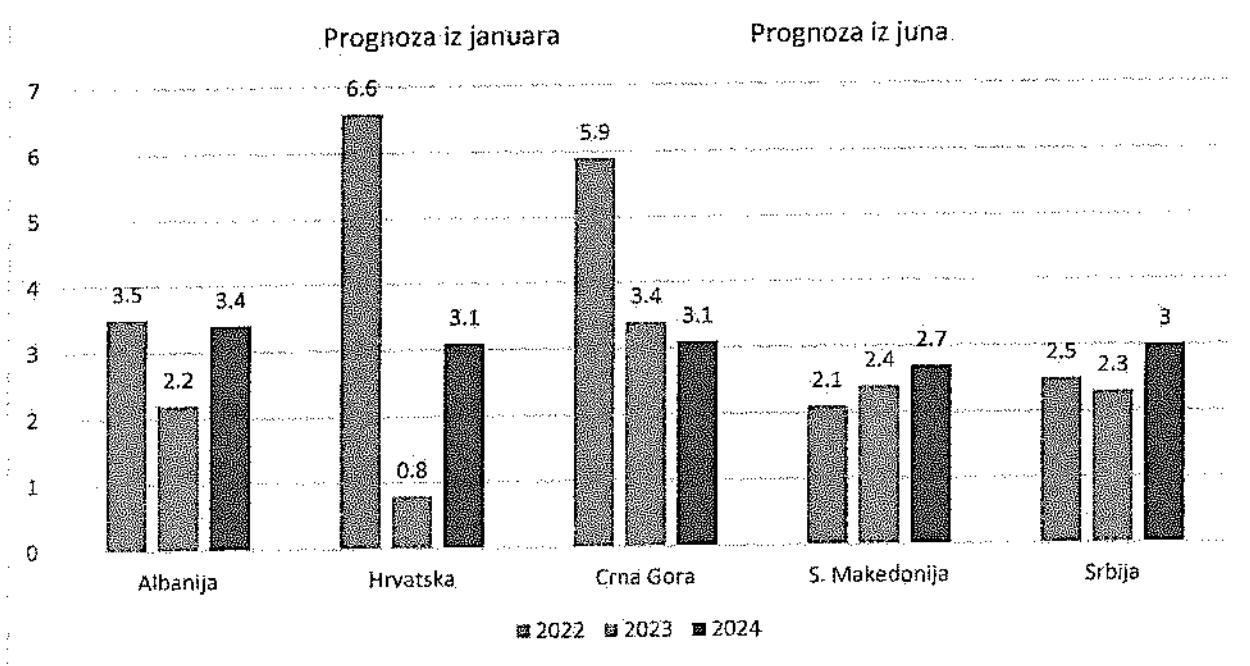
Rast u BiH bit će vođen investicijama.

Međunarodni monetarni fond (MMF) predviđa nešto sporiji ekonomski rast BiH za ovu godinu. Tako MMF očekuje da će bosanskohercegovačka ekonomija ove godine rasti za 2 posto, zadržavajući nepromijenjenu prognozu rasta iz aprila. Za narednu godinu očekuje isti rast kao i Svjetska banka od 3 posto.

Bosanskohercegovačka ekonomija usporava, dok inflacija, uprkos tome što pokazuje pad i dalje ostaje na visokom nivou, naglasili su iz MMF. Prema posljednjim podacima industrijska proizvodnja u oba entiteta je u padu, a smanjena je i građevinska aktivnost kao i vrijednost izvoza.

Kada je riječ o regionu Zapadni Balkan, Svjetska banka očekuje ekonomski rast od 2,6 posto u 2023. godini. U januaru je Svjetska banka predviđača ekonomski rast od 2,5 posto, međutim i dalje je dosta niži od 3,1 posto koliko je prema procjenama Svjetske banke iznosio u 2022.

Grafikon br. 12. Procjene ekonomskog rasta zemalja regiona 2023-2024. godina

Izvor: Svjetska banka

"Na Zapadnom Balkanu predviđa se usporavanje rasta na 2,6 posto u 2023. godini, odražavajući učinke ruske invazije na Ukrajinu, niže privatne potrošnje, strogih globalnih finansijskih uvjeta i slabijeg rasta potražnje iz eurozone", navodi se u izvještaju.

Fiskalna konsolidacija trebala bi biti ograničena, s većom fiskalnom potrošnjom koja se očekuje u nekoliko ekonomija.

Naglašeno je u izvještaju da bi se rast trebao umjereno ubrzati u razdoblju 2024. – 2025., djelomično potaknut jačanjem rasta u EU.

PREGLED PRIVREDNIH SUBJEKATA NA PODRUČJU OPĆINE MAGLAJ

Tabelarni pregled prvih 20 kompanija sa područja općine Maglaju 2022. godini, po:

- broju zaposlenih,
- iznosu uloženog kapitala u obavljanje privredne djelatnosti,
- ostvarenom prihodu, i
- ostvarenom neto profitu prvih 40 kompanija sa područja općine Maglaju 2022. godini

Tabela 25. - Prvih 20 kompanija po broju zaposlenih radnika u 2022. godini.

R/B	NAZIV	ZAPOSENI	SREDSTVA	PRIHODI	BRUTO PROFIT	NETO PROFIT
1	NATRON-HAYAT D.O.O. MAGLAJ	956	321.955.571	347.842.118	65.602.392	61.687.659
2	"EXCEL ASSEMBLIES BH" D.O.O.	433	12.752.486	22.145.870	551.605	496.444
3	"H - M PROMET", MAGLAJ, D.O.O.	268	2.653.169	4.835.286	923.212	874.385
4	"BONTEX" MAGLAJ, D.O.O.	195	2.703.499	3.894.318	369.836	328.532
5	JU "DOM ZDRAVLJA" MAGLAJ	109	2.362.547	4.454.116	0	104.776
6	"FINE LIFE GROUP" D.O.O. MAGLAJ	66	2.050.640	2.346.041	105.655	94.907
7	"NON STOP-PPS" D.O.O. MAGLAJ	65	3.060.387	2.382.505	101.122	90.555
8	KJD D.O.O. MAGLAJ	53	3.287.668	1.626.679	0	- 428.416
9	ALU WOOD INŽINJERING D.O.O. MAGLAJ	49	8.500.547	3.027.261	99.390	88.515
10	"TRANSEY" D.O.O. MAGLAJ	37	5.261.582	5.086.454	0	40.826
11	"HAJDIĆ" D.O.O. MAGLAJ	26	2.541.033	4.280.707	6.032	1.406
12	"DKM GRADNJA" MAGLAJ, D.O.O.	23	962.253	1.031.242	20.319	18.060
13	"SJAJ" MAGLAJ, D.O.O.	21	4.045.439	1.518.483	258.319	228.626
14	"EURO MEAT" D.O.O. MAGLAJ	19	15.249.212	24.412.844	732.402	663.472
15	"GEO-PUT" D.O.O. MAGLAJ	18	3.778.472	2.679.541	466.332	419.524
16	"YASSA" D.O.O. MAGLAJ	17	1.368.965	1.785.917	69.569	62.612
17	"ZANATI" D.O.O. MAGLAJ	16	359.288	654.000	155.005	139.413
18	"NERI" MAGLAJ, D.O.O.	16	2.597.313	3.074.582	14.112	11.595
19	JU "NARODNA APOTEKA MAGLAJ" MAGLAJ	15	816.431	3.343.681	2.790	2.790
20	"ŠEHERCONI" D.O.O. MAGLAJ	12	931.320	1.094.980	3.693	3.001

Podaci: Finansijsko-informatička agencija Federacije BiH (Bisnode.ba)

Tabela 26. - Prvih 20 kompanija po kapitalu uloženom u obavljanje privredne djelatnosti

R/B	NAZIV	SREDSTVA	PRIHODI	BRUTO PROFIT	NETO PROFIT	ZAPOSLENI
1	NATRON-HAYAT D.O.O. MAGLAJ	321.955.571	347.842.118	65.602.392	61.687.659	956
2	"EURO MEAT" D.O.O. MAGLAJ	15.249.212	24.412.844	732.402	663.472	19
3	"EXCEL ASSEMBLIES BH" D.O.O.	12.752.486	22.145.870	551.605	496.444	433
4	"SIROVINA-EKO" D.O.O. MAGLAJ	7.665.103	15.581.345	1.024.127	921.503	11
5	"TRANSEY" D.O.O. MAGLAJ	5.261.582	5.086.454	0	40.826	37
6	"H - M PROMET", MAGLAJ, D.O.O.	2.653.169	4.835.286	923.212	874.385	268
7	JU "DOM ZDRAVLJA" MAGLAJ	2.362.547	4.454.116	0	104.776	109
8	"HAJDIĆ" D.O.O. MAGLAJ	2.541.033	4.280.707	6.032	1.406	26
9	"DŽINO" D.O.O. MAGLAJ	1.690.450	4.162.739	73.545	66.063	10
10	"BONTEX" MAGLAJ. D.O.O	2.703.499	3.894.318	369.836	328.532	195
11	JU "NARODNA APOTEKA MAGLAJ" MAGLAJ	816.431	3.343.681	2.790	2.790	15
12	"NERI" MAGLAJ, D.O.O.	2.597.313	3.074.582	14.112	11.595	16
13	ALU WOOD INŽINJERING D.O.O. MAGLAJ	8.500.547	3.027.261	99.390	88.515	49
14	DŽINO PETROL D.O.O. MAGLAJ	922.300	2.686.173	25.957	23.361	8
15	"GEO-PUT" D.O.O. MAGLAJ	3.778.472	2.679.541	466.332	419.524	18
16	"INEL BH" D.O.O. MAGLAJ	1.175.587	2.473.522	452.448	403.178	8
17	"NON STOP-PPS" D.O.O. MAGLAJ	3.060.387	2.382.505	101.122	90.555	65
18	"SJAJ PETROL" MAGLAJ, D.O.O.	1.586.329	2.362.453	119.321	106.496	10
19	"FINE LIFE GROUP" D.O.O. MAGLAJ	2.050.640	2.346.041	105.655	94.907	66
20	"YASSA" D.O.O. MAGLAJ	1.368.965	1.785.917	69.569	62.612	17

Podaci: Finansijsko-informatička agencija Federacije BiH (Bisnode.ba)

Tabela 27. - Prvih 20 kompanija po iznosu ostvarenog prihoda u 2022. godini

R/B	NAZIV	PRIHODI	SREDSTVA	BRUTO PROFIT	NETO PROFIT	ZAPOSLENI
1	NATRON-HAYAT D.O.O. MAGLAJ	347.842.118	321.955.571	65.602.392	61.687.659	956
2	"EURO MEAT" D.O.O. MAGLAJ	24.412.844	15.249.212	732.402	663.472	19
3	"EXCEL ASSEMBLIES BH" D.O.O.	22.145.870	12.752.486	551.605	496.444	433
4	"SIROVINA-EKO" D.O.O. MAGLAJ	15.581.345	7.665.103	1.024.127	921.503	11
5	"TRANSEY" D.O.O. MAGLAJ	5.086.454	5.261.582	0	40.826	37
6	"H - M PROMET", MAGLAJ, D.O.O.	4.835.286	2.653.169	923.212	874.385	268
7	JU "DOM ZDRAVLJA" MAGLAJ	4.454.116	2.362.547	0	104.776	109
8	"HAJDIĆ" D.O.O. MAGLAJ	4.280.707	2.541.033	6.032	1.406	26
9	"DŽINO" D.O.O. MAGLAJ	4.162.739	1.690.450	73.545	66.063	10
10	"BONTEX" MAGLAJ, D.O.O	3.894.318	2.703.499	369.836	328.532	195
11	JU "NARODNA APOTEKA MAGLAJ" MAGLAJ	3.343.681	816.431	2.790	2.790	15
12	"NERI" MAGLAJ, D.O.O.	3.074.582	2.597.313	14.112	11.595	16
13	ALU WOOD INŽINJERING D.O.O. MAGLAJ	3.027.261	8.500.547	99.390	88.515	49
14	DŽINO PETROL D.O.O. MAGLAJ	2.686.173	922.300	25.957	23.361	8
15	"GEO-PUT" D.O.O. MAGLAJ	2.679.541	3.778.472	466.332	419.524	18
16	"INEL BH" D.O.O. MAGLAJ	2.473.522	1.175.587	452.448	403.178	8
17	"NON STOP-PPS" D.O.O. MAGLAJ	2.382.505	3.060.387	101.122	90.555	65
18	"SJAJ PETROL" MAGLAJ, D.O.O.	2.362.453	1.586.329	119.321	106.496	10
19	"FINE LIFE GROUP" D.O.O. MAGLAJ	2.346.041	2.050.640	105.655	94.907	66
20	"YASSA" D.O.O. MAGLAJ	1.785.917	1.368.965	69.569	62.612	17

Podaci: Finansijsko-informatička agencija Federacije BiH (Bisnode.ba)

Tabela 28. - Prvih 40 kompanija po iznosu ostvarenog neto profita u 2022. godini

R/B	NAZIV	NETO PROFIT	SREDSTVA	PRIHODI	BRUTO PROFIT	ZAPOSLjeni
1	NATRON-HAYAT D.O.O. MAGLAJ	61.687.659	321.955.571	347.842.118	65.602.392	956
2	"NATRON" D.D. MAGLAJ	1.059.474	5.782.504	1.355.922	1.179.340	3
3	"SIROVINA-EKO" D.O.O. MAGLAJ	921.503	7.665.103	15.581.345	1.024.127	11
4	"H - M PROMET", MAGLAJ, D.O.O.	874.385	2.653.169	4.835.286	923.212	268
5	"EURO MEAT" D.O.O. MAGLAJ	663.472	15.249.212	24.412.844	732.402	19
6	"EXCEL ASSEMBLIES BH" D.O.O.	496.444	12.752.486	22.145.870	551.605	433
7	KEPIĆ D.O.O. MAGLAJ	478.990	1.271.871	1.259.889	532.240	7
8	"PRIMUS" MAGLAJ, D.O.O.	441.439	169.173	456.162	441.439	0
9	"GEO-PUT" D.O.O. MAGLAJ	419.524	3.778.472	2.679.541	466.332	18
10	"INEL BH" D.O.O. MAGLAJ	403.178	1.175.587	2.473.522	452.448	8
11	"BONTEX" MAGLAJ, D.O.O.	328.532	2.703.499	3.894.318	369.836	195
12	"MAGNET STUDIO" D.O.O. MAGLAJ	283.886	573.622	1.145.250	315.479	3
13	"FLEXO-S" D.O.O. MAGLAJ	273.077	686.193	903.666	303.427	2
14	"TEX-PRO" D.O.O. MAGLAJ	230.350	940.192	1.740.186	255.959	2
15	"SJAJ" MAGLAJ, D.O.O.	228.626	4.045.439	1.518.483	258.319	21
16	"HERCEG" MAGLAJ, D.O.O.	180.555	1.327.800	1.392.699	202.414	8
17	"EFCO - NAT" D.O.O. MAGLAJ	143.947	182.354	422.155	162.464	6
18	"GUMITEHNA-MAHMIĆ" D.O.O.	142.237	286.847	290.329	158.041	4
19	"ZANATI" D.O.O. MAGLAJ	139.413	359.288	654.000	155.005	16
20	"MASTER S" D.O.O. MAGLAJ	115.182	433.110	1.061.736	123.263	11

21	"SJAJ PETROL" MAGLAJ, D.O.O.	106.496	1.586.329	2.362.453	119.321	10
22	"BULL" MAGLAJ, D.O.O.	105.861	303.393	952.224	117.623	1
23	JU "DOM ZDRAVLJA" MAGLAJ	104.776	2.362.547	4.454.116	0	109
24	"INOX TRADE" D.O.O. MAGLAJ	99.239	408.707	483.427	110.268	6
25	"AICOMP" D.O.O. MAGLAJ	99.216	159.721	394.537	109.208	5
26	"FINE LIFE GROUP" D.O.O. MAGLAJ	94.907	2.050.640	2.346.041	105.655	66
27	"NON STOP-PPS" D.O.O. MAGLAJ	90.555	3.060.387	2.382.505	101.122	65
28	ALU WOOD INŽINJERING D.O.O.	88.515	8.500.547	3.027.261	99.390	49
29	JAS PLASTIKAL D.O.O. MAGLAJ	76.793	304.754	903.403	85.326	9
30	"DŽINO" D.O.O. MAGLAJ	66.063	1.690.450	4.162.739	73.545	10
31	D.O.O. "E&E HASANIĆ TRANSPORTI" D.O.O.	64.803	237.526	405.392	72.003	2
32	"YAŠSA" D.O.O. MAGLAJ	62.612	1.368.965	1.785.917	69.569	170
33	"EMAR" D.O.O. MAGLAJ	60.057	386.890	1.230.584	66.730	7
34	"ART-IRON" D.O.O. MAGLAJ	48.310	904.742	297.527	56.094	4
35	DOM GP INVEST GRADNJA D.O.O.	42.226	109.142	211.219	46.919	7
36	"TRANSEY" D.O.O. MAGLAJ	40.826	5.261.582	5.086.454	0	37
37	"HUSAKOVIĆ" MAGLAJ, D.O.O.	36.954	286.462	283.866	41.060	5
38	"GRAFICOM" MAGLAJ, D.O.O.	35.949	374.225	80.297	0	1
39	"NEXT MEDIA" D.O.O. MAGLAJ	33.351	223.762	253.969	37.064	2
40	VEKTOR TRANSPORT D.O.O.	33.164	431.952	1.084.387	37.136	4

Podaci: Finansijsko-informatička agencija Federacije BiH (Bisnode.ba)

ZAKLJUČAK

Po metodologiji mjerenja nivoa razvijenosti općina, koja se primjenjuje na području cijele Federacije BiH, područje općine Maglaj po indeksu razvijenosti je 0,78, stepen zaposlenosti je 0,74, prihod od poreza na dohodak pc je 0,59, kretanje stanovništva za period šest godina je 0,92, učešće starog stanovništva u 2022. godini je 1,03, stepen obrazovanja radne snage je 0,73, što nas svrstava u srednje razvijene općine na području Federacije BiH i u rangu III i zauzimamo 43. mjesto.

U prilogu je dat tabelarni pregled nivoa razvijenosti općine Maglaj i ostalih općina u ZE-DO kantonu u 2022. godini.

Tabela br. 29. - Nivo razvijenosti ZE-DO kantona po općinama u 2022. godini

Općine	Prihod od poreza na dohodak pc 2022	Stepen zaposlenosti 2022	Kretanje stanovništva 2013-2022	Učešće starog stanovništva 2022	Stepen obrazovanja radne snage 2022	Indeks 2022	Rang	Grupa
Breza	0,83	0,86	0,68	0,94	0,60	0,78	45	III
Doboj-Jug	1,25	1,59	1,05	1,21	1,05	1,23	8	II
Kakanj	0,83	0,73	1,02	1,11	0,87	0,90	31	III
Maglaj	0,59	0,74	0,92	1,03	0,73	0,78	43	III
Olovo	0,70	0,92	0,33	0,81	0,91	0,73	53	IV
Tešanj	0,90	1,30	1,29	1,19	0,87	1,10	14	II
Usora	0,46	1,27	0,84	0,97	1,15	0,91	27	III
Vareš	0,71	0,75	0,08	0,63	0,83	0,61	66	IV
Grad Visoko	0,84	1,15	0,94	1,00	0,98	0,97	21	III
Grad Zavidovići	0,45	0,50	0,91	1,07	0,87	0,73	52	IV
Grad Zenica	0,97	1,05	1,01	1,04	0,98	1,01	18	II
Žepče	0,32	0,72	1,02	1,14	0,90	0,78	44	III

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja

Kao i u ranijem izvještajnom periodu Općina je nastavila trend i aktivnosti na izgradnji poslovnog ambijenta i poslovne infrastrukture na području cijele općine. U cilju ravnomjernog razvoja u narednom periodu prioritet će biti na izgradnji poslovne infrastrukture u Poslovnim zonama Liješnica i Novi Šeher.

Na području općine Maglaj ukupno je registrovano 1.015 poslovnih subjekata, od čega je 346 pravnih lica, 218 podružnica u sastavu pravnih lica i 451 obrtnik - radnje, 5 javnih preduzeća i ustanova, 2 Zemljoradničke zadruge, 7 Udruženja poljoprivrednika i 1 Asocijacija udruženja poljoprivrednika.

Broj preduzeća na 1.000 stanovnika općine Maglaj je 45,7 dok je u istom periodu ranije godine isti iznosio 44,9.

U toku 2022. godine i u prvoj polovini 2023. godine, kao i u ranijem izvještajnom periodu, Općina Maglaj je bila uključena u veliki broj višegodišnjih različitih međunarodnih projekata: UNDP-a, USAID, CRS, HELP, Hilfswerk Austria, i drugi, što je za očekivati i u drugoj polovini 2023. godine uz prisustvo najznačajnijih donatora koji djeluju u BiH.

Posebno bi istakli dobru saradnju sa domaćim agencijama i organizacijama na realizaciji projekata iz oblasti privrede, i to sa državnim Agencijom za promociju investicija FIPA, Privrednom komorom Ze-do kantona, Obrtničkom komorom Ze-do kantona, Stručnom službom za razvoj i međunarodne projekte Zeničko-dobojskog kantona i dr.

Općina bez obzira na navedeno i dalje radi na tome da se treba nastaviti na izgradnji poslovnog ambijenta, na izgradnji i uređenju poslovne infrastrukture za razvoj privrede na području cijele općine.

**Služba za privredu, finansije/financije
i razvoj poduzetništva**

Maglaj, 02.08.2023. godine

**PREDLAGAČ:
OPĆINSKI NAČELNIK
Mirsad Mahmutagić**